Exercise 1.1.02

Identify safety symbols and interpret their meaning using color and shape cues.
सुरक्षा चिन्हांची ओळख करून घेणे आणि त्यांचे रंग आणि आकार यावरून अर्थ लावणे

□ Objectives उद्दिष्टे

- Identify the safety symbols from the chart and their basic categories.
  • चार्टमधून सुरक्षा चिन्हे आणि त्यांची प्राथमिक श्रेणी ओळखा.
- Write their meaning and description mentioning where they are used.
  • त्यांच्या अर्थ व वापराच्या ठिकाणांसह वर्णन लिहा.
- Read and interpret different types of occupational hazards from the chart.
  • चार्टमधून वेगवेगळ्या प्रकारचे व्यवसायाशी संबंधित धोके वाचा आणि समजून घ्या.

□ Requirements / आवश्यक साहित्य

• Basic safety signs chart – 1 No.
• मूलभूत सुरक्षा चिन्हे चार्ट – 1 नग

• Road safety signs and traffic signal chart – 1 No.
• रस्ते सुरक्षा चिन्हे आणि वाहतूक सिग्नल चार्ट – 1 नग

• Occupational hazards chart – 1 No.
• व्यावसायिक धोक्यांचा चार्ट – 1 नग

☑PROCEDURE / प्रक्रिया

□ TASK 1: Identify Safety Symbols and Interpret Their Meaning

□ कार्य १: सुरक्षा चिन्हे ओळखा आणि त्यांचा अर्थ समजून घ्या

1. Instructor may provide charts with various safety signs, including road and traffic signals.
2. प्रशिक्षक विविध सुरक्षा चिन्हांचे चार्ट देतील, ज्यामध्ये रस्ता व वाहतूक चिन्हे समाविष्ट असतील.
3. Then, the instructor will explain the **categories**, **meaning**, and **colours** of each sign.
4. नंतर प्रशिक्षक प्रत्येक चिन्हाची **श्रेणी**, **अर्थ** आणि **रंग** स्पष्ट करतील.
5. Trainees will study the signs and **identify** their meaning and shape.

6. प्रशिक्षणार्थी चिन्हे पाहतील आणि त्यांचा **अर्थ व आकृती/आकार** ओळखतील.
7. Trainees should **record the details** in **Table 1** (given by instructor or drawn in notebook).
8. प्रशिक्षणार्थींनी **तक्ता 1** मध्ये (प्रशिक्षकाने दिलेला किंवा वहीत तयार केलेला) तपशील लिहून काढावा.

No.	Safety signs	Name of the sign and category	Place of use
1	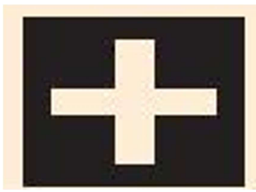	First Aid – Information चिन्ह प्रथमोपचार /– माहितीचे चिन्ह	Workshops, labs, emergency rooms / वर्कशॉप, लॅब, आपत्कालीन खोल्या
2		**No Smoking – Prohibition Sign** **धूम्रपान मनाई – मनाईचे चिन्ह**	Hospitals, fuel stations, chemical areas **रुग्णालये, पेट्रोल पंप, रसायन विभाग**
3		**Wear Protective Gloves** (Mandatory Sign) संरक्षक हातमोजे वापरा (अनिवार्य चिन्ह)	Chemical handling area, workshop रसायन हाताळणी क्षेत्र, वर्कशॉपमध्ये
4		**High Voltage Warning** (Warning Sign) उच्च दाब विद्युत चेतावणी (इशाराचिन्ह)	Electrical panels, high-voltage areas विद्युत पॅनेल, उच्च दाब क्षेत्र
5		**Do Not Extinguish With Water** (Prohibition Sign) **पाण्याने आग विझवू नका** (मनाईचे चिन्ह(	Near electrical equipment, chemical storage, flammable liquid zones विद्युत उपकरणे, रसायन साठवणूक, ज्वलनशील द्रव्यांच्या परिसरात
6		**Wear Head Protection** (Mandatory Sign) **डोके सुरक्षिततेसाठी हेल्मेट घाला** (आवश्यकतेचे चिन्ह(	Construction sites, workshops, factories, electrical maintenance zones बांधकाम क्षेत्र, कार्यशाळा, कारखाने, वीज देखभाल क्षेत्रात

No.	Safety signs	Name of the sign and category	Place of use
7		**Toxic Hazard** (Warning Sign) **विषारी धोका** (इशारा देणारे चिन्ह(	Chemical laboratories, pesticide storage areas, toxic waste zones, battery rooms रासायनिक प्रयोगशाळा, कीटकनाशक साठवण क्षेत्रे, विषारी कचरा विभाग, बॅटरी रूम्स
8		**Wear Eye Protection** (Mandatory Sign) **डोळ्यांचे संरक्षण वापरा** (बाध्यकारी चिन्ह(	Workshops, laboratories, construction sites, areas with flying particles or harmful light कार्यशाळा, प्रयोगशाळा, बांधकाम क्षेत्रे, उडणाऱ्या कणांमुळे किंवा हानिकारक प्रकाशामुळे धोका असलेली ठिकाणे
9		**Risk of Fire** (Warning Sign) **आग लागू शकते** (इशारी चिन्ह(	Places with flammable materials, chemicals, gas cylinders, electrical panels ज्वलनशील पदार्थ, रसायने, गॅस सिलेंडर, विद्युत पॅनेल असलेली ठिकाणे
10		**Pedestrians Prohibited** (Prohibition Sign) **पादचारींना प्रवेश निषिद्ध** (प्रतिबंध चिन्ह(	Dangerous areas where pedestrian entry is not allowed, construction zones, machine operation areas धोकादायक क्षेत्र जिथे पादचारींना प्रवेश नाकारलेला आहे, बांधकाम क्षेत्रे, यंत्रसामग्री चालविण्याचे ठिकाणे
11		**Wear Hearing Protection** (Mandatory Sign) **कर्णरक्षण वापरा** (आवश्यक चिन्ह(	High noise areas like workshops, factories, construction sites where hearing protection is essential उंच आवाजाचे क्षेत्र जसे की वर्कशॉप, फॅक्टरी, बांधकाम स्थळे जिथे कर्णरक्षण गरजेचे आहे
12		**Smoking and Naked Flames Prohibited** (Prohibition Sign) **धुम्रपान आणि उघड्या ज्वाले मनाई** (प्रतिबंध चिन्ह(	Areas with flammable or explosive materials such as chemical storage, fuel stations, electrical panels ज्वलनशील किंवा स्फोटक वस्तू असलेली ठिकाणे जसे रासायनिक

No.	Safety signs	Name of the sign and category	Place of use
			साठवण, इंधन पेट्रोल पंप, इलेक्ट्रिकल पॅनेल
13		**Risk of Electric Shock** (Warning Sign) **विद्युत शॉकचा धोका** (इशारा चिन्ह(	Electrical panels, transformer rooms, high voltage areas, machine control panels इलेक्ट्रिकल पॅनेल, ट्रान्सफॉर्मर रूम, उच्च दाबाच्या ठिकाणे, मशीन नियंत्रण पॅनेल
14		**General Warning - Risk of Danger** (Warning Sign) **सामान्य इशारा धोका - संभव** (इशारा चिन्ह(	Hazardous areas in workplaces, construction sites, machinery areas, places where caution is required कामाच्या ठिकाणी धोकादायक जागा, बांधकाम स्थळे, मशीनरी क्षेत्र, जिथे सावधगिरी आवश्यक आहे

Safety practice - Safety signs

Objectives:
At the end of this lesson you shall be able to
या धड्यातील शेवटी तुम्ही सक्षम असाल

- State the responsibilities of employer and employees
  नियोक्ता आणि कर्मचारी यांची जबाबदाऱ्या सांगणे
- State the safety attitude and list the four basic categories of safety signs
  सुरक्षा वृत्ती सांगणे आणि सुरक्षा चिन्हांच्या चार मुख्य वर्गांची यादी तयार करणे

Responsibilities (जबाबदाऱ्या)

सुरक्षा फक्त आपोआप होत नाही — ती व्यवस्थित नियोजित करून कामाच्या प्रक्रियेप्रमाणे साध्य करावी लागते.कायद्यानुसार, नियोक्ता आणि त्याचे कर्मचारी दोघांनाही यासाठी जबाबदारी असते.

Employer's Responsibilities:

नियोक्त्याच्या जबाबदाऱ्या: एका कंपनीने कामाचे नियोजन आणि आयोजन, लोकांना प्रशिक्षण देणे, कुशल आणि सक्षम कामगारांची नेमणूक करणे, यंत्रसामग्री आणि उपकरणे देखभाल करणे, तपासणी करणे आणि नोंदी ठेवणे — हे सर्व कामाच्या ठिकाणी सुरक्षिततेसाठी योगदान देतात.

नियोक्ता उपकरणे पुरवण्याचा, कामाच्या परिस्थितींचा, कर्मचाऱ्यांना काय काम करायला सांगितले जाते त्याचा, आणि दिलेल्या प्रशिक्षणाचा जबाबदार असेल.

- Provide a safe working environment
  सुरक्षित कामाचे वातावरण उपलब्ध करून देणे
- Ensure proper safety training and equipment
  योग्य सुरक्षा प्रशिक्षण आणि उपकरणे देणे
- Display necessary safety signs and instructions
  आवश्यक सुरक्षा चिन्हे आणि सूचना दाखवणे
- Enforce safety rules and regulations
  सुरक्षा नियम आणि नियमावली काटेकोरपणे पाळणे
- कुशल आणि सक्षम कामगारांची नेमणूक करणे
- कामाचे नियोजन आणि आयोजन
- यंत्रसामग्री आणि उपकरणे देखभाल करणे

Employee's Responsibilities:

कर्मचाऱ्याच्या जबाबदाऱ्या:

तुम्ही उपकरणे कशी वापरता, तुमचे काम कसे करता, तुमच्या प्रशिक्षणाचा कसा वापर करता, आणि सुरक्षिततेबद्दल तुमचा एकूण दृष्टिकोन याबद्दल तुम्ही जबाबदार असाल.

तुमच्या कामाच्या जीवनाला सुरक्षित बनवण्यासाठी नियोक्ते आणि इतर लोक खूप काही करतात; पण नेहमी

लक्षात ठेवा की तुमच्या स्वतःच्या कृतींसाठी आणि त्यांचा इतरांवर होणारा परिणामासाठी तुम्ही जबाबदार आहात.ही जबाबदारी तुम्ही हलक्या घेऊ नयेत .

- Follow safety rules and procedures
  सुरक्षा नियम आणि प्रक्रियेचे पालन करणे
- Use safety equipment properly
  सुरक्षा उपकरणे योग्यरित्या वापरणे
- Report unsafe conditions or hazards
  असुरक्षित परिस्थिती किंवा धोके ताबडतोब कळविणे
- Participate in safety training and drills
  सुरक्षा प्रशिक्षण आणि सरावात भाग घेणे
- सुरक्षिततेबद्दल तुमचा एकूण दृष्टिकोन
- तुमच्या स्वतःच्या कृतींसाठी आणि त्यांचा इतरांवर होणारा परिणामासाठी तुम्ही जबाबदार आहात.ही जबाबदारी तुम्ही हलक्या घेऊ नयेत .

State the safety attitude

सुरक्षा वृत्ती सांगणे

- Always be alert and aware of potential hazards
  नेहमी सावध आणि संभाव्य धोक्यांबाबत जागरूक राहा
- Follow safety protocols without shortcuts
  सुरक्षा नियम काटेकोरपणे पाळा, शॉर्टकट घेऊ नका
- Encourage a culture of safety among coworkers
  सहकाऱ्यांमध्ये सुरक्षा संस्कृती प्रोत्साहित करा
- Report unsafe behavior or conditions immediately
  असुरक्षित वर्तन किंवा परिस्थिती ताबडतोब कळवा

Rules and procedure at work (कामाचे नियम आणि प्रक्रिया)

कायद्यानुसार तुम्हाला जे करणे आवश्यक आहे, ते अनेक वेळा नियोक्त्याने आखून दिलेल्या नियमांमध्ये आणि कार्यपद्धतीमध्ये समाविष्ट असते. हे नियम अनेकदा लिहून दिलेले असतात, पण बऱ्याच वेळा फक्त कंपनी कामे कशी करते यावर आधारित असतात – हे नियम तुम्ही काम करत असताना इतर कामगारांकडून शिकाल.हे नियम साधने, संरक्षक कपडे आणि उपकरणांचे वितरण व वापर, अहवाल देण्याच्या पद्धती, आपत्कालीन सराव, प्रतिबंधित क्षेत्रांमध्ये प्रवेश आणि इतर अनेक गोष्टींवर नियंत्रण ठेवतात. अशा प्रकारचे नियम अत्यावश्यक असतात; ते कामाची कार्यक्षमता आणि सुरक्षितता वाढवतात.

Safety Signs – सुरक्षा चिन्हे

जेव्हा तुम्ही बांधकामाच्या ठिकाणी काम करत असता, तेव्हा तुम्हाला विविध प्रकारची चिन्हे आणि सूचना दिसतील. यापैकी काही तुम्हाला ओळखीची असतील – जसे की ‘धूम्रपान निषिद्ध’ चे चिन्ह; तर काही कदाचित तुम्ही पहिल्यांदाच पाहत असाल.

त्यांचा अर्थ समजून घेणे आणि त्यांची दखल घेणे हे तुमच्याच जबाबदारीचे आहे.
ही चिन्हे संभाव्य धोक्याची सूचना देतात आणि ती दुर्लक्ष करता कामा नये.

सुरक्षा चिन्हे चार वेगवेगळ्या प्रकारांमध्ये विभागलेली असतात.
ही चिन्हे त्यांच्या **आकार आणि रंगावरून ओळखता येतात**.

कधी कधी ही फक्त **प्रतीक (symbol)** स्वरूपात असतात; तर इतर चिन्हांमध्ये **अक्षरे किंवा आकडे** दिलेले असतात जे जास्त माहिती देतात – जसे की अडथळ्याची उंची (clearance height) किंवा क्रेनचे सुरक्षित कार्यभार (safe working load).

List the four basic categories of safety signs

सुरक्षा चिन्हांच्या चार मुख्य वर्गांची यादी

The four basic categories of signs are as follows:

चार मूलभूत प्रकारांची सुरक्षा चिन्हे पुढीलप्रमाणे आहेत:

- **Prohibition Signs** (Fig 1 & Fig 5) –
  मनाई दर्शवणारी चिन्हे

  Example: No Smoking, No Entry (धूम्रपान बंदी, प्रवेश निषिद्ध)
- **Mandatory Signs** (Fig 2 & Fig 6) –
  आवश्यकता दर्शवणारी चिन्हे

  Example: Wear Helmet, Wear Gloves (हेल्मेट घालणे आवश्यक, हातमोजे वापरा)
- **Warning Signs** (Fig 3 & Fig 7) –
  धोक्याची सूचना देणारी चिन्हे

  Example: Risk of Electric Shock, Toxic Hazard (विद्युत झटका धोका, विषारी पदार्थ)
- **Information Signs** (Fig 4) –
  माहिती देणारी चिन्हे

  Example: First Aid, Emergency Exit (प्रथमोपचार, आपत्कालीन मार्ग)

Prohibition Signs (मनाई करणारी चिन्हे)

- 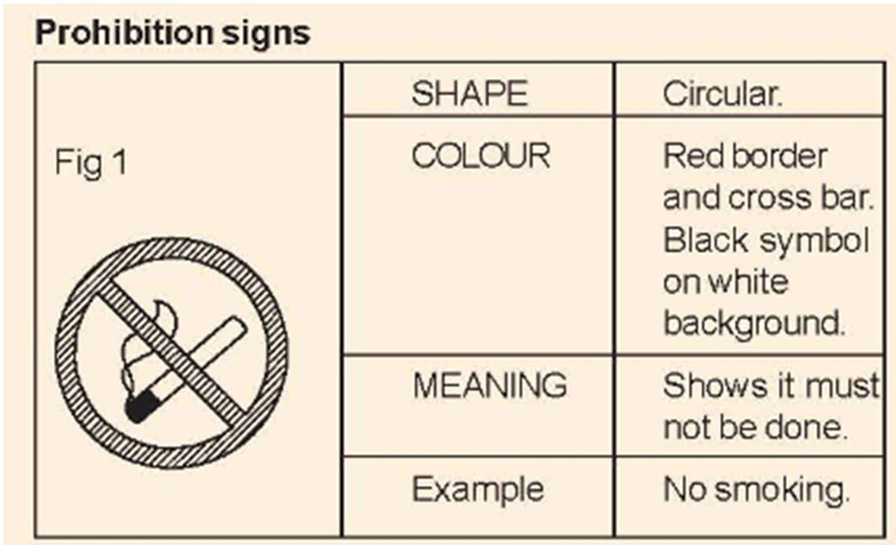

Prohibition signs

Fig 1		
	SHAPE	Circular.
	COLOUR	Red border and cross bar. Black symbol on white background.
	MEANING	Shows it must not be done.
	Example	No smoking.

- **SHAPE (आकार):** Circular (गोल)
- **COLOUR (रंग):** Red border and cross bar with black symbol on white background
  (लाल किनार व मधोमध लाल आडवी पट्टी, पांढऱ्या पार्श्वभूमीवर काळा चिन्ह)

- **MEANING (अर्थ):**
  Shows it must not be done.
  (हे कृती करू नये, हे दर्शवते)
- **Example (उदाहरण):**
  No Smoking – धूम्रपान निषिद्ध

Prohibition signs

Fig 5

Mandatory Signs (अनिवार्य चिन्हे):- अनिवार्य चिन्हे ही सुरक्षा चिन्हे असतात जी तुम्हाला **काय करणे आवश्यक आहे** हे सांगतात. ही चिन्हे कामाच्या ठिकाणी किंवा बांधकामाच्या ठिकाणी **कठोरपणे पाळण्याच्या सूचना** देतात.

ही चिन्हे का महत्त्वाची आहेत?

ही चिन्हे अपघात टाळण्यासाठी आणि सुरक्षिततेसाठी आवश्यक नियम पाळण्यास मदत करतात.

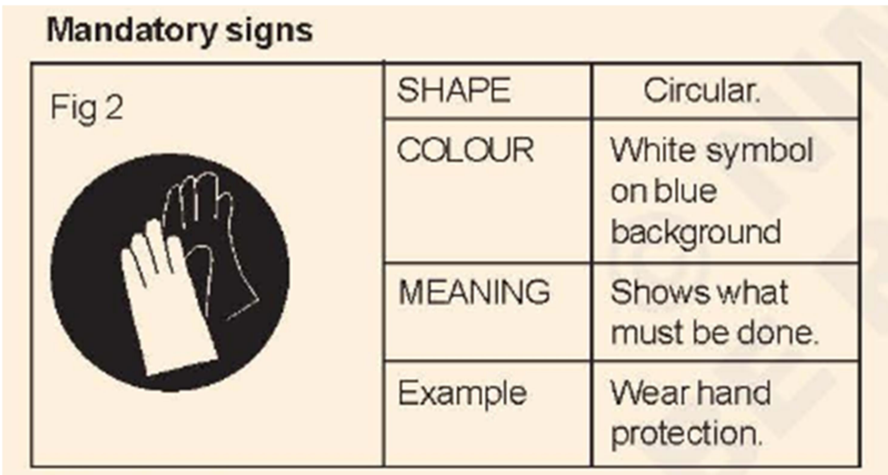
Mandatory signs

Fig 2	SHAPE	Circular.
	COLOUR	White symbol on blue background
	MEANING	Shows what must be done.
	Example	Wear hand protection.

Shape (आकार): Circular (गोल)

Colour (रंग): White symbol on blue background
(निळ्या पार्श्वभूमीवर पांढरं चिन्ह)

Meaning (अर्थ): Shows what must be done
(ही कृती करणे आवश्यक आहे हे दर्शवते)

Example (उदाहरण): Wear hand protection
(हातांचे संरक्षण वापरा)

मंडेटरी चिन्हांची उदाहरणे

डोक्याचे संरक्षण करा

उदाहरण: बांधकामाच्या ठिकाणी हेल्मेट घालणे, जेणेकरून पडणाऱ्या वस्तूंपासून डोकं सुरक्षित राहील.

डोळ्यांचे संरक्षण करा

उदाहरण: रासायनिक पदार्थांशी किंवा मशीनिंग करताना सुरक्षात्मक चष्मा वापरणे.

कानांचे संरक्षण करा

उदाहरण: आवाजाच्या क्षेत्रात कानातील प्लग किंवा इअरमफ्स वापरणे.

पायांचे संरक्षण करा

उदाहरण: जखमी होण्यापासून बचावासाठी सुरक्षित बूट घालणे.

हातांचे संरक्षण करा

उदाहरण: रफ किंवा धोकादायक वस्तू हाताळताना हातमोजे वापरणे.

श्वासोच्छ्वासाचे संरक्षण करा

उदाहरण: धूर, धूळ किंवा हानिकारक वायूंपासून बचावासाठी मास्क किंवा रेस्पिरेटर वापरणे.

सुरक्षा हार्नेस/बेल्ट वापरा

उदाहरण: उंचावर काम करताना पडण्यापासून बचाव करण्यासाठी हार्नेस वापरणे.

समायोज्य गार्ड वापरा

उदाहरण: मशीन चालवताना त्यावर योग्य प्रकारचा गार्ड लावलेला असावा.

हात धुवा

उदाहरण: जेवण्यापूर्वी किंवा धोकादायक वस्तू हाताळल्यानंतर हात स्वच्छ धुणे.

सारांश

मंडेटरी चिन्हे तुम्हाला सुरक्षिततेसाठी आवश्यक कृती काय करायची आहे ते स्पष्टपणे सांगतात. ही सूचना न पाळल्यास अपघात किंवा जखम होऊ शकते.

Warning Signs (इशारा चिन्हे):- हे चिन्हे आपल्याला संभाव्य धोका किंवा अपाय होण्याबाबत इशारा देतात. त्यामुळे आपल्याला सतर्क राहायचे असते.

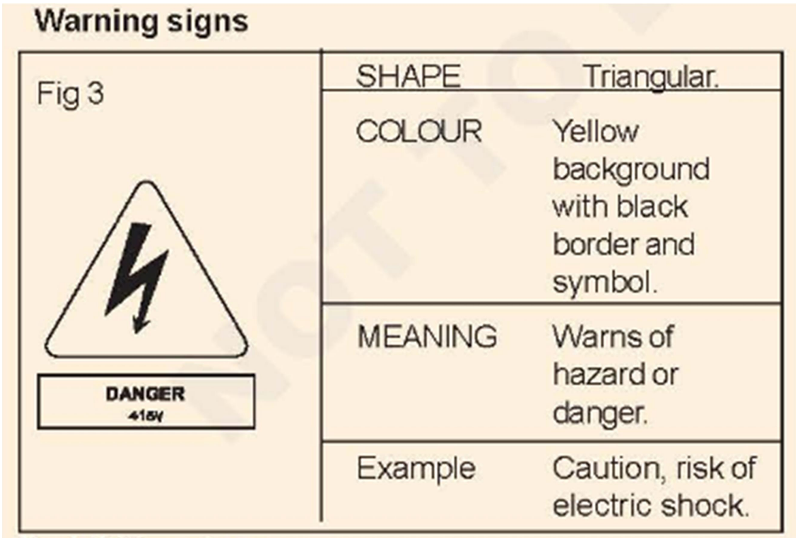

	SHAPE	Triangular.
	COLOUR	Yellow background with black border and symbol.
	MEANING	Warns of hazard or danger.
	Example	Caution, risk of electric shock.

Shape (आकार): Triangular (त्रिकोणी)

Colour (रंग): Yellow background with black border and symbol
(पिवळ्या पार्श्वभूमीवर काळी किनार व चिन्ह)

Meaning (अर्थ): Warns of hazard or danger
(धोका किंवा अपाय होण्याची सूचना देते)

Example (उदाहरण): Caution, risk of electric shock

(सावधान, विजेचा धक्का बसण्याचा धोका)

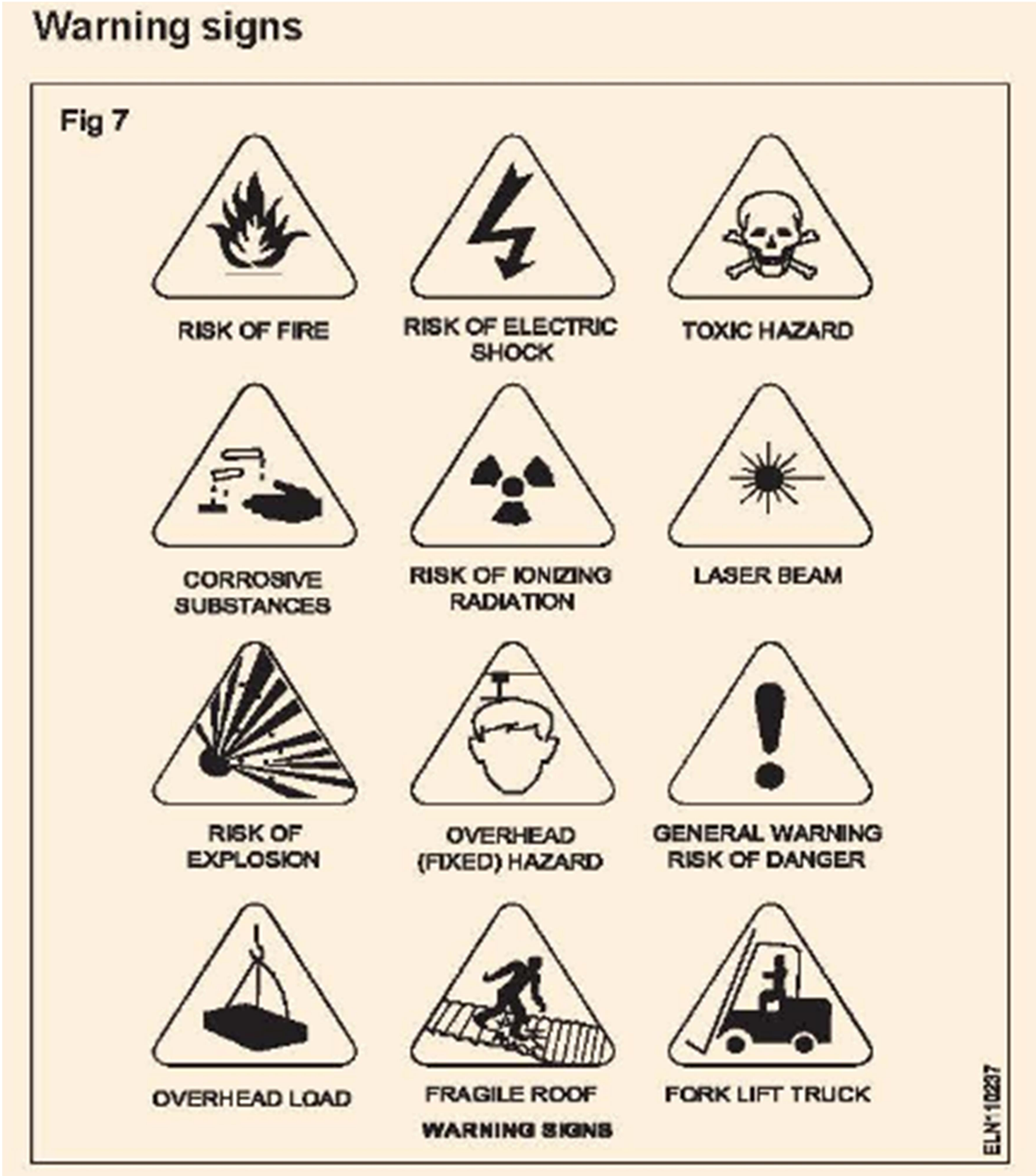

---

1. **Risk of Fire**
   आगीचा धोका
2. **Risk of Electric Shock**
   विद्युत धक्क्याचा धोका
3. **Toxic Hazard**
   विषारी धोक्याची सूचना
4. **Corrosive Substances**
   संक्षारक पदार्थ
5. **Risk of Ionizing Radiation**
   आयोनायझिंग किरणोत्सर्गाचा धोका

6. **Laser Beam**
   लेझर किरण
7. **Risk of Explosion**
   स्फोटाचा धोका
8. **Overhead (Fixed) Hazard**
   वरून (स्थिर) धोकादायक वस्तू
9. **General Warning / Risk of Danger**
   सामान्य इशारा / धोक्याची सूचना
10. **Overhead Load**
    वरून लटकणारे वजन
11. **Fragile Roof**
    नाजूक छप्पर
12. **Forklift Truck**
    फोर्कलिफ्ट ट्रकचा धोका

1. Risk of Fire

Meaning: There is a danger of fire in the area.
Example: Flammable materials nearby.
आगीचा धोका: त्या ठिकाणी आग लागण्याची शक्यता आहे.
उदाहरण: जळणारे पदार्थ जवळ असणे.

---

2. Risk of Electric Shock

Meaning: Danger of getting an electric shock.
Example: Live wires or faulty electrical equipment.
विद्युत धक्क्याचा धोका: विजेचा धक्का लागण्याचा धोका आहे.
उदाहरण: जिवंत वायर किंवा खराब विद्युत उपकरण.

---

3. Toxic Hazard

Meaning: Presence of poisonous or harmful substances.
Example: Chemicals that can cause illness.
विषारी धोका: जहरीले किंवा हानिकारक पदार्थ आहेत.
उदाहरण: रासायनिक पदार्थ जे आजार करू शकतात.

---

4. Corrosive Substances

Meaning: Substances that can cause burns or damage.
Example: Acid or alkali liquids.

संक्षारक पदार्थ: त्वचेला किंवा वस्तूला हानी पोहोचवणारे पदार्थ.

उदाहरण: ॲसिड किंवा क्षार.

---

5. Risk of Ionizing Radiation

Meaning: Danger from harmful radiation.
Example: X-rays or radioactive materials.

आयोनायझिंग किरणोत्सर्गाचा धोका: हानिकारक किरणोत्सर्गाचा धोका.

उदाहरण: एक्स-रे किंवा रेडिओधर्मी पदार्थ.

---

6. Laser Beam

Meaning: Warning about laser light exposure.
Example: Industrial lasers in operation.

लेझर किरण: लेझर लाइटचा धोका.

उदाहरण: औद्योगिक लेझर उपकरणे.

---

7. Risk of Explosion

Meaning: Danger of explosion nearby.
Example: Handling of explosive materials.

स्फोटाचा धोका: स्फोट होण्याचा धोका.

उदाहरण: स्फोटक पदार्थ हाताळणे.

---

8. Overhead (Fixed) Hazard

Meaning: Objects fixed above can fall or cause injury.
Example: Pipes, beams or machinery overhead.

वरून (स्थिर) धोकादायक वस्तू: वरून काही पडण्याचा धोका.

उदाहरण: पाईप, बीम किंवा यंत्रणा.

---

9. General Warning / Risk of Danger

Meaning: General caution for various dangers.
Example: Unsafe work areas.

सामान्य इशारा / धोक्याची सूचना: विविध धोके लक्षात ठेवण्याचा इशारा.

उदाहरण: असुरक्षित कामाचे ठिकाण.

---

10. Overhead Load

Meaning: Warning of loads being lifted overhead.
Example: Cranes lifting heavy objects.
वरून लटकणारे वजन: वरून वजन उचलले जात आहे.
उदाहरण: क्रेनने वजन उचलणे.

---

11. Fragile Roof

Meaning: Roof or surface is weak and can break.
Example: Walking on fragile roofs is dangerous.
नाजूक छप्पर: छप्पर नाजूक आहे, तोडू शकतो.
उदाहरण: नाजूक छपरावर चालणे धोका.

---

12. Forklift Truck

Meaning: Forklift trucks operate in the area.
Example: Watch out for moving forklifts.
फोर्कलिफ्ट ट्रकचा धोका: या ठिकाणी फोर्कलिफ्ट ट्रक चालतो.
उदाहरण: हलणाऱ्या फोर्कलिफ्टकडे लक्ष देणे.

फोर्कलिफ्ट ट्रक (लिफ्ट ट्रक, फोर्क ट्रक किंवा फोर्कलिफ्ट असेही म्हणतात) हा एक विद्युत चालित औद्योगिक ट्रक आहे जो लहान अंतरावर वस्तू उचलण्यासाठी, हलवण्यासाठी आणि एकावर एक ठेवण्यासाठी वापरला जातो.
त्याच्या पुढील भागाला जोडलेले दोन धातूचे फोर्क असतात जे वर-खाली करू शकतात, ज्यामुळे ते वस्तूंच्या खाली जाऊन त्या उचलून, वाहून नेण्यास मदत करतात. जसे की पॅलेट, पेट्या किंवा कंटेनर.
फोर्कलिफ्ट ट्रक वेअरहाऊस, उत्पादन केंद्रे, बांधकाम स्थळे आणि इतर औद्योगिक ठिकाणी वस्तू हाताळण्यासाठी अत्यंत आवश्यक असतात.

हे Warning Signs आपल्याला सतर्क ठेवतात जेणेकरून अपघात किंवा धोका टाळता येईल. त्यांचा अर्थ नीट समजून घेऊन त्यानुसार खबरदारी घेणे आवश्यक आहे.

Information Signs (माहिती चिन्हे):-

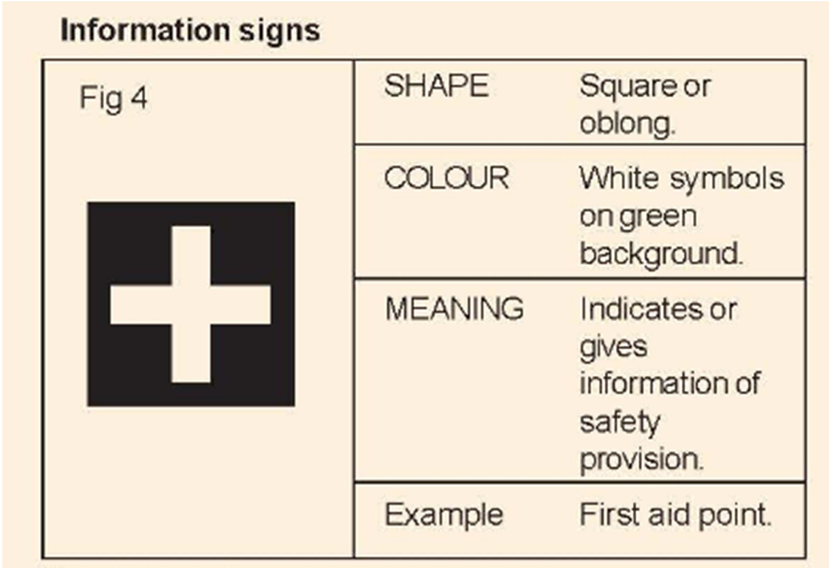

Information signs

Fig 4		
	SHAPE	Square or oblong.
	COLOUR	White symbols on green background.
	MEANING	Indicates or gives information of safety provision.
	Example	First aid point.

Shape (आकार): Square or oblong
(चौरस किंवा लांबट)

Colour (रंग): White symbols on green background
(हिरव्या पार्श्वभूमीवर पांढरे चिन्ह)

Meaning (अर्थ): Indicates or gives information of safety provision
(सुरक्षेची सोय दर्शविते किंवा माहिती देते)

Example (उदाहरण): First aid point
(प्राथमिक उपचार केंद्र)

□ 1. First Aid Point
(प्राथमिक उपचार केंद्र)
Meaning (अर्थ): अपघात किंवा इजा झाल्यास प्राथमिक उपचारासाठी जागा दर्शवते.

□ 2. Emergency Exit